

TÄNUSÕNAD JÄLJEKÜTTIDELE

1973. aastal loodi Tapa II Keskkoolis grupp «Otsing». Koguti materjali Oktoobri-revolutsioonist ja Kodusõjast osariistade, Suure Isamaasõja kangelaste ja ka sõjaveteranide kohta, kes elavad Tapol. 21. septembril 1974 saati koolis pealikul tühikäigustase tüda.

Noored jäljekütid hakkasid otsima, kes on maetud Tapa vennaskalmistule, kus elavad nende sugulased. Sõjalise õhu õpetaja D. Tsesseli abiga leiti sõjakomissariaadi arhiivist nende aadresse. Nende järgi edustasidki püüased jäljekütid otsinguid.

Gruppi «Otsing» juhatab ajalooõpetaja Zoja Gevel. Laste kirjad läksid meie kodumaa paljudesse paikadesse: vanadel, kodustel aadressidel,

sõjakomissariaatidesse, passi-laudadele, koolidesse.

Lõpuks saabus esimene vastus. Kirjutas rindemehe naine Aleksandra Sedõhh Lipetski oblastist Vezovost: «Kallid pioneerid, olen teile äärmiselt tänulik teate eest minu mehe Jegor Sedõhhi hukkamispaiga kohta. Seni-ajani polnud mul mingeid andmeid... Palun teid jätkata hoolitsemist tema haua eest.» Järgnes kiri Vladimir Perederi emalt, tütrelt ja abikaasalt Krasnodari kraist. Tütar Valentina kirjutab: «Ma elasin kõik need aastad lootuses, et isa on veel elus. Kogu elu olen isast puudust tundnud ja raskel hetkel mõttes ikka isa poole abi saama pöördunud... Olen kogu südamest tänulik teile, kallid lapsed...»

Kiri tuli ka Mihhail Ljaminski õdedelt ja pojalt Krihõlevi oblastist. Kirjavahetusest said lapsed rohkem teada langenud sõjameestest, nende lähedastega.

Ja lõpuks, koolis olid külas

V. Perederi tütar Valentina abikaasa Andrei Sidorenkoga. Tolle hetkeni, kuni tütar põinud lugenud oma isa nime mälestussambalt, ei suutnud ta veel uskuda, et tema isa matmispaik on Krasnodari kraist kaugel Eestis...

9. mail seisid pioneerid kogu päeva mälestusmärgi juures auvalves.

Järgmisel päeval kogunes koolipere vennaskalmistule. Vanempioneerijuht Maia Stavrovskaja avas miitingu. Parteialgorganisatsiooni sekretär Zoja Gevel jutustas vabastalahingutest Eestis. Kõlas Roždestvenski «Reekviem». Tapa Linna TSN Täitevkomitee esimees Maimu Kozlova tänas pioneere ja kommunistlike noori uurimistöö eest. Valentina Sidorenko jutustas oma isast, viimasest kirjast isa rindesõpradelt. Liigutatult tänas ta õpilasi ja linna elanikke, kes hoolitsevad vennaskalmistu eest...

Mälestussamba jalamile asetati lilli.

Tapa II Keskkooli partelalgorganisatsiooni sekretär Z. GEVEL (vasakul), Valentina ja Andrei SIDORENKO Tapa vennaskalmistul